

Raadsinformatiebericht

Collegevergadering: 20 mei 2025

Zaaknummer : 1285762
Team : Juridische Zaken Heemstede
Portefeuillehouder : F. Binnendijk
Openbaarheid : Actief openbaar

Onderwerp

Raadsinformatiebericht: stand van zaken actieve openbaarmaking Wet open overheid

☒ Ter informatie/update	☐ Toezeggingen/actielijst commissie of raad
☐ Beantwoording schriftelijke vragen	☐ Overige

Met dit bericht informeert het college de gemeenteraad over de actieve openbaarmakingsverplichting uit de Wet open overheid.

De Wet open overheid

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (de Woo) in werking getreden, met uitzondering van het artikel over actieve openbaarmaking.¹ Het doel van de Woo is om de overheid transparanter te maken; overheidsinformatie moet beter en makkelijker toegankelijk zijn voor inwoners, journalisten, bedrijven en andere organisaties.

Het uitgangspunt van de Woo is dat iedereen recht heeft op toegang tot publieke informatie, zonder daartoe een belang te hoeven stellen. Niet openbaar maken vormt dus de uitzondering. De uitzonderingsgronden om documenten niet openbaar te maken staan in de artikelen 5.1 en 5.2 van de Woo. Naast de Woo zijn er nog bijzondere wetten, zoals de Aanbestedingswet, die ook uitzonderingen op openbaarmaking kunnen bevatten.

Er zijn twee soorten openbaarmaking, namelijk actieve en passieve openbaarmaking. Bij actieve openbaarmaking maakt de gemeente uit eigen beweging documenten openbaar. Dit gebeurt op internet, bijvoorbeeld op de eigen website. Bij passieve openbaarmaking maakt de gemeente op verzoek documenten openbaar.

Actieve openbaarmaking

Eén van de nieuwe verplichtingen die uit de Woo voortvloeit is dat gemeenten diverse informatiecategorieën, uit zichzelf, actief openbaar moeten maken. Om de uitvoeringslasten voor bestuursorganen te verlichten en de implementatie van de Woo soepel te laten verlopen, is in de Woo opgenomen om de verplichte actieve openbaarheid van de informatiecategorieën gefaseerd, in vier tranches, in werking te laten treden.

¹ Artikel 3.3, eerste en tweede lid, van de Woo.

De verplichting om te voldoen aan de 1^e tranche is op 1 november 2024 ingegaan.

In de 1^e tranche moest de volgende informatie openbaar worden gemaakt:

- Wetten en algemeen verbindende voorschriften;
- Overige besluiten van algemene strekking;
- Informatie over organisatie en werkwijze;
- Bereikbaarheidsgegevens; en
- Vergaderstukken van de Staten-Generaal.

Heemstede heeft op tijd aan deze verplichting voldaan. Ongeveer 25% van de gemeenten had niet op tijd voldaan.

Inwoners kunnen deze informatie vinden door te kijken op de Woo-index² van de gemeente:

https://organisaties.overheid.nl/woo/24295/Gemeente_Heemstede

Naar verwachting worden gemeenten in Q4 van 2025 verplicht om te voldoen aan de 2^e tranche. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties verwacht hierover voor 1 juli 2025 meer duidelijkheid te geven. De verplichting voor de overige tranches zal waarschijnlijk in 2026 gaan gelden.³

In de 2^e tranche moet de volgende informatie openbaar worden gemaakt:

- Ontwerpen van wet- en regelgeving met adviesaanvragen;
- Vergaderstukken en verslagen van de gemeenteraad en commissies;
- Agenda's en besluitenlijsten van het college;
- Adviezen van adviescolleges en adviescommissies;
- Jaarplannen en jaarverslagen; en
- Woo-verzoeken en -besluiten (inmiddels zijn er geluiden dat deze categorie naar de 3^e tranche verschuift).

In de 3^e tranche moet de volgende informatie openbaar worden gemaakt:

- Ingekomen stukken bij de gemeenteraad (tenzij deze betrekking hebben op individuele gevallen) (het kan ook zijn dat deze categorie naar de 2^e tranche verschuift);
- Convenanten;
- Verplichtingen tot verstrekking van subsidies anders dan met beschikking;
- Onderzoeksrapporten; en
- Schriftelijke oordelen in klachtprocedures.

In de 4^e tranche moeten de beschikkingen openbaar worden gemaakt. Hier worden 21 uitzonderingen op gemaakt.

Het vervolg

Omdat de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de ontwikkeling van PLOOI, het landelijke publicatieplatform, heeft stopgezet, is de gemeente aan het kijken naar een geschikt digitaal platform om de documenten te publiceren. Daarbij wordt erop gelet dat de documenten doorzoekbaar en digitaal toegankelijk zijn, zoals de wet dat straks vraagt. De raad zal uiteraard over het vervolg worden geïnformeerd.

² De Woo-index is een centraal overzicht van informatie en documenten die overheidsorganisaties, zoals de gemeente Heemstede, actief openbaar moeten maken op grond van de Wet open overheid (Woo).

³ De Rijksoverheid moet informatiecategorieën uit de 2^e tranche vanaf medio 2025 actief openbaar maken. Openbaarmaking van de 3^e tranche volgt volgens planning in de tweede helft van 2025 en de 4^e tranche in 2026.